مقاله پژوهشی

دهکده سلامت و جایگاه آن در نظام سلامت

سهیلا کوچک یزدی[1]، امیر اسدی[2]، راحیل قربانی‌نیا[3*]

• دریافت مقاله: ۹۷/۱۱/۲۸ • دریافت مقاله اصلاح شده: ۹۸/۲/۱۲ • پذیرش مقاله: ۹۸/۲/۱۵

چکیده

مقدمه: دهکده سلامت فضایی درمانی اقامتی است که در آن درمان‌های طبیعی در کنار سایر درمان‌های پزشکی صورت می‌گیرد. این مجموعه می‌تواند در اندازه‌های متفاوت و بسته به حجم سرمایه‌گذاری و اهداف استراتژیک سرمایه‌گذاران ساخته شود. در واقع یک دهکده سلامت کامل می‌تواند به تمام زمینه‌های مرتبط با سلامت بپردازد و تمام نیازهای سلامتی یک جامعه را برآورده کند.

روش بررسی: این مقاله یک مطالعه مروری بود که در آن از مقالات منتشر شده به زبان فارسی و انگلیسی که در پایگاه‌های Google Scholar, SID, PubMed, Irandoc, Science direct, Scopus نمایه شده بودند، استفاده گردید. همچنین برای این بررسی از کلیدواژه‌های دهکده سلامت، تفرجگاه سلامت موجود در Mesh استفاده و بدون محدودیت زمانی در پایگاه‌های قید شده جستجو شدند.

یافته‌ها: ارائه خدمات سلامت در فضاهای طبیعی و به دور از آلودگی شهری، نه تنها برای بیماران بلکه برای کسانی که علاقه‌مند به برخورداری از اقامتی توأم با خدماتی نظیر آب درمانی، گیاهان دارویی، شن درمانی، لجن درمانی و سایر خدمات هستند نیز می‌تواند به بازیابی سلامت و آرامش جسم و روح آنان کمک نماید.

بحث و نتیجه‌گیری: تلاش برای ایجاد محیط‌هایی همچون دهکده سلامت به دلیل پتانسیل بالای چنین مراکزی در کنار فراهم کردن سطح بالای آسایش فیزیکی و روانی مخاطبین، زمینه جذب درآمد و رونق کسب و کار محلی را به همراه دارد. بنابراین دهکده سلامت مجموعه‌ای است که می‌تواند در عین حال که به سلامت جامعه خدمت می‌دهد موجب توسعه اجتماعی، اقتصادی نیز شود.

واژگان کلیدی: گردشگری سلامت، دهکده سلامت، نظام سلامت

•ارجاع: کوچک یزدی سهیلا، اسدی امیر، قربانی نیا راحیل. دهکده سلامت و جایگاه آن در نظام سلامت. مجله پژوهش‌های سلامت‌محور ۱۳۹۸؛ ۵(۱): ۷۱-۵۷.

۱. دانشجوی دکترای مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، مرکز تحقیقات مدیریت بیمارستانی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

۲. کارشناس دهکده سلامت شرکت محب، کارشناس گردشگری و معماری، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران

۳. دانشجوی دکترای مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران

*** نویسنده مسئول:** کرمان، ابتدای بلوار هفت باغ علوی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان

تلفن: ۰۳۴۳۱۳۲۵۱۴۷ **Email**: r.ghorbani6790@gmail.com

[Downloaded from hbrj.kmu.ac.ir on 2025-12-25]

[DOI: 10.22034/5.1.57]

مقدمه

از آنجا که وضعیت اقتصادی فعلی و سایر مشکلات، دلایل اصلی مؤثر بر سطح بالای استرس زندگی افراد است. بنابراین مردم در جستجوی انواع مختلف استراحت و تمدد اعصاب برای فرار از این فشارها هستند. گردشگری سلامت، گزینه‌ای برای کسانی است که با توجه بیشتر به سلامتی و رفاه خود، قصد دوری از زندگی پراسترس روزمره خود را دارند. این افراد معمولاً برای ارتقای سلامتی یا درمان بیماری خود اقدام به مسافرت می‌کنند (۱).

گردشگری درمانی یکی از اشکال گردشگری است که از دهه ۱۹۹۰ رشد پیدا کرده است (۲). ایران به عنوان یکی از کشورهایی که هزینه‌های پایین درمان و کیفیت بالای ارائه خدمات و همچنین جاذبه‌های طبیعی درمانی چون چشمه‌های آب گرم، لجن‌درمانی و ... را دارد، به عنوان مقصد بسیاری از گردشگران درمانی قرار گرفته است (۳). در حال حاضر عدم تحرک، چاقی، ناراحتی‌های پوستی، بیماری‌های عصبی و دردهای استخوانی و مواردی از این قبیل از جمله عواملی هستند که سبب شده‌اند تا مردم جوامع صنعتی برای تناسب اندام، استفاده از منابع طبیعی، کاهش درد، تسلط بر استرس و افزایش سلامت روح و روان بسیار علاقه‌مند باشند. بر این اساس، فرآیندی تحت عنوان نیاز به درمان از طریق هزینه‌های کمتر و بهره‌مندی از اشکال طبیعی درمان، به ویژه در جوامع صنعتی، خود را نمایان ساخته است (۴).

در سال‌های اخیر، سیستم خدمات سلامت در حال تغییرات اساسی بوده و روش‌های خدمات درمانی با هدف کاهش هزینه و افزایش ظرفیت و رفاه خدمات برای مراجعه‌کنندگان در حال تغییرات اساسی هستند (۵). موفقیت در حوزه سلامت با در نظر گرفتن ایده‌های مدیران متصدی در خدمات بهداشت و درمان، محاسبه خطرها و آسیب‌های ایده‌های آن‌ها بر روی افراد تحت تأثیر، در نظر گرفتن بهترین نتایج قابل رقابت، به حداقل رساندن هزینه‌ها، ارائه خدماتی قابل دسترس و عرضه در حجم بالا و قابلیت اثرگذاری بالا به دست می‌آید. به همین دلیل، صنعت سیستم سلامت در حال جذب سرمایه‌گذاران متعددی در راستای تحقق موارد گفته شده است (۶).

بخشی از فرمول موفقیت در اقتصاد سیستم سلامت جدید، درگیر کردن گروه‌های بیشتری از جامعه در محیط سیستم سلامت است که باعث می‌شود استفاده بیشتری بر حسب نیازهای آن‌ها از سیستم سلامت داشته باشند (۷). این استراتژی، هم باعث افزایش سطح سلامت جامعه و هم افزایش رشد اقتصادی سیستم سلامت می‌شود. در دهه‌های اخیر مجموعه‌هایی به اسم دهکده سلامت یا شهر سلامت مطرح شده‌اند که یک بستر بهره‌برداری چند منظوره را فراهم می‌کنند که به وسیله متصدیان خدمات سلامت اداره می‌شوند. این مجموعه‌ها در اندازه‌های متفاوت بسته به حجم سرمایه‌گذاری و اهداف استراتژیک سرمایه‌گذاران ساخته می‌شود (۸).

در واقع یک دهکده یا شهر سلامت کامل می‌تواند به تمام موضوعات سلامت بپردازند و تمام نیازهای سلامتی یک جامعه را برآورده کند. محل احداث این مجموعه‌ها می‌تواند در داخل یا خارج شهرها یا به‌عبارت‌دیگر در مناطق شهری یا روستایی باشد (۹). بسته به اهداف اصلی بهره‌برداری سرمایه‌گذاران و فضای بازار مثلاً اندازه جمعیت، نیازهای جامعه، محدود بودن منابع و پزشک‌ها و دیگر کارکنان، رقابت و غیره، ممکن هست که مناطق شهری یا روستایی اولویت بیشتری داشته باشند (۱۰). این

[Downloaded from hbrj.kmu.ac.ir on 2025-12-25]
[DOI: 10.22034/5.1.57]

مجموعه‌ها، محیطی برای جامعه فراهم می‌کنند که سیستم خدمات درمانی با خدمات تندرستی و تناسب‌اندام، فروشگاه‌ها و کسب‌وکارهای کوچک، مراکز تحقیق و توسعه، خدمات آموزشی، خدمات تفریحی و سرگرمی و امکانات مسکونی و اقامتی متنوع و غیره با هدف رضایت مراجعه‌کنندگان و سود اقتصادی بیشتر پیوند می‌خورند (۱۱).

با توجه به مشکلات متعددی که در کشور از جمله افزایش جمعیت سالمندان و نیازهای آن‌ها و عوارض زندگی کلان شهرها و الگوهای نادرست زندگی وجود دارد؛ لذا نیاز به چنین مراکزی در جهت رشد سلامت و اصلاح روش زندگی افراد دیده می‌شود. بنابراین دهکده سلامت می‌توانند به عنوان موتور محرکه‌ای برای اصلاح الگوی زندگی مردم و رفع نیاز سالمندان در ایران عمل کنند (۱۲). کشور ما نیز با عنایت به مزیت‌هایش در گردشگری پزشکی از جمله هزینه‌های پایین خدمات، تجهیزات مناسب و پزشکان مجرب و دارا بودن جاذبه‌های فراوان طبیعی از جمله چشمه‌های آبگرم با قابلیت‌های بالای درمانی، در صدد است تا از فرصت‌های موجود در بازار بین‌المللی خدمات سلامت استفاده کند. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نیز در این زمینه قانونی را تحت عنوان شرایط و ضوابط مراکز پزشکی پذیرای گردشگر سلامت به تصویب رسانده و در آن به این شش مورد اشاره کرده است: شرایط عمومی، نیروی انسانی، تجهیزات پزشکی، شرایط جغرافیایی، شرایط جانبی و ضوابطی برای وب‌سایت مراکز پزشکی (۱۳).

سازمان جهانی گردشگری (World Tourism Organization: WTO) به طور خاص گردشگری سلامت را چنین تعریف می‌کند: استفاده از خدماتی که به بهبود یا افزایش سلامتی و افزایش روحیه فرد با استفاده از آب‌های معدنی، آب و هوا یا مداخلات پزشکی منجر می‌شود و در مکانی خارج از محل سکونت فرد که بیش از ۲۴ ساعت طول می‌کشد، انجام گردد (۱۴). گردشگری صحت نیز عبارت است از مسافرت به منظور استفاده از منابع درمانی طبیعی (آب‌های معدنی، نمک، لجن و ...) جهت درمان برخی از بیماری‌ها یا گذران دوران نقاهت تحت نظارت و مداخله پزشکی (۱۵).

کلیه مطالب ارائه شده در بالا، نشان دهنده تحقیقات و تلاش‌های انجام شده جهت تعریف دهکده سلامت، مفاهیم مشابه، اهمیت و مزایای آن بوده است. علیرغم جستجو در مجلات معتبر و مقالات منتشر شده از سوی دانشگاه‌های کشور، مشخص شد که اکثراً به بحث گردشگری سلامت، پزشکی و تندرستی، پرداخته‌اند و مطالعات پراکنده و اندکی به موضوع دهکده‌های سلامت بذل توجه نموده‌اند. هدف از این مطالعه مروری یکپارچه جهت فراهم کردن درک جامع و پی بردن به مفهوم دهکده‌های سلامت دنیا و گردشگری سلامت است تا بستری برای بومی‌سازی این مجموعه‌ها داخل ایران به وجود آورد. امید است نکات عملی و کاربردی حاصل از بررسی حاضر برای گروه‌های درگیر در طراحی و ساخت دهکده سلامت جهت ارائه یک طرح بومی‌سازی شده که مناسب فرهنگ و نیاز کشور باشد، به کار گرفته شود. همچنین این پژوهش با ارائه مستندات و نتایج به دست آمده می‌تواند به عنوان مرجع و راهنمایی مناسب برای دهکده‌های سلامتی که در آینده در کشور، اقدام به ساخت آن‌ها خواهد شد، باشد.

[Downloaded from hbrj.kmu.ac.ir on 2025-12-25]
[DOI: 10.22034/5.1.57]

روش بررسی

این مقاله یک مطالعه مروری یکپارچه از شواهد بود که در طی پنج مرحله جستجوی متون، انتخاب متون، ارزشیابی داده‌ها، استخراج داده‌ها، طبقه‌بندی داده‌ها تنظیم گردید. در مطالعه حاضر از مقالات منتشر شده به زبان فارسی و انگلیسی که در پایگاه‌های معتبر Google Scholar, SID, PubMed, Irandoc, Science direct, Scopus نمایه شده بودند، استفاده شد. جستجو بر اساس کلیدواژه‌های دهکده سلامت (Health village)، تفرجگاه سلامت (Health resort) انجام گرفت و تعداد ۳۴۵۱۲۸ مقاله یافت شد که تعداد ۲۶ مقاله مرتبط با موضوع به صورت متن کامل استخراج و مورد استفاده قرار گرفت. لازم به ذکر است در زمان انجام مطالعه دستیابی به متن کامل مقالات در پایگاه اطلاعاتی PubMed به دلیل زبان اصلی مقاله (روسی، پرتغالی، اسپانیایی) امکان‌پذیر نبود. با اعمال معیارهای ورود شامل وجود مطالعه در حوزه دهکده سلامت، مطالعه مروری و تحقیقی، در نظر نگرفتن محدودیت زمانی برای حفظ تمامی داده‌های با ارزش، مقالات چاپ شده در مجلات داخلی یا خارج از کشور، مطالعات متمرکز بر بهره‌برداری و مکان‌یابی و استقرار و به کارگیری در سیستم سلامت، حوزه‌های گردشگری تندرستی و دسترسی به متن کامل مقالات و معیارهای خروج شامل مطالعات فاقد متن کامل انگلیسی زبان، گردشگری سلامت مطالعات به زبان غیرانگلیسی و غیرفارسی بود. مقالات در سه مرحله بررسی حذف شدند. نهایتاً مقالات مرتبط استخراج شده مورد بررسی قرار گرفتند (نمودار ۱).

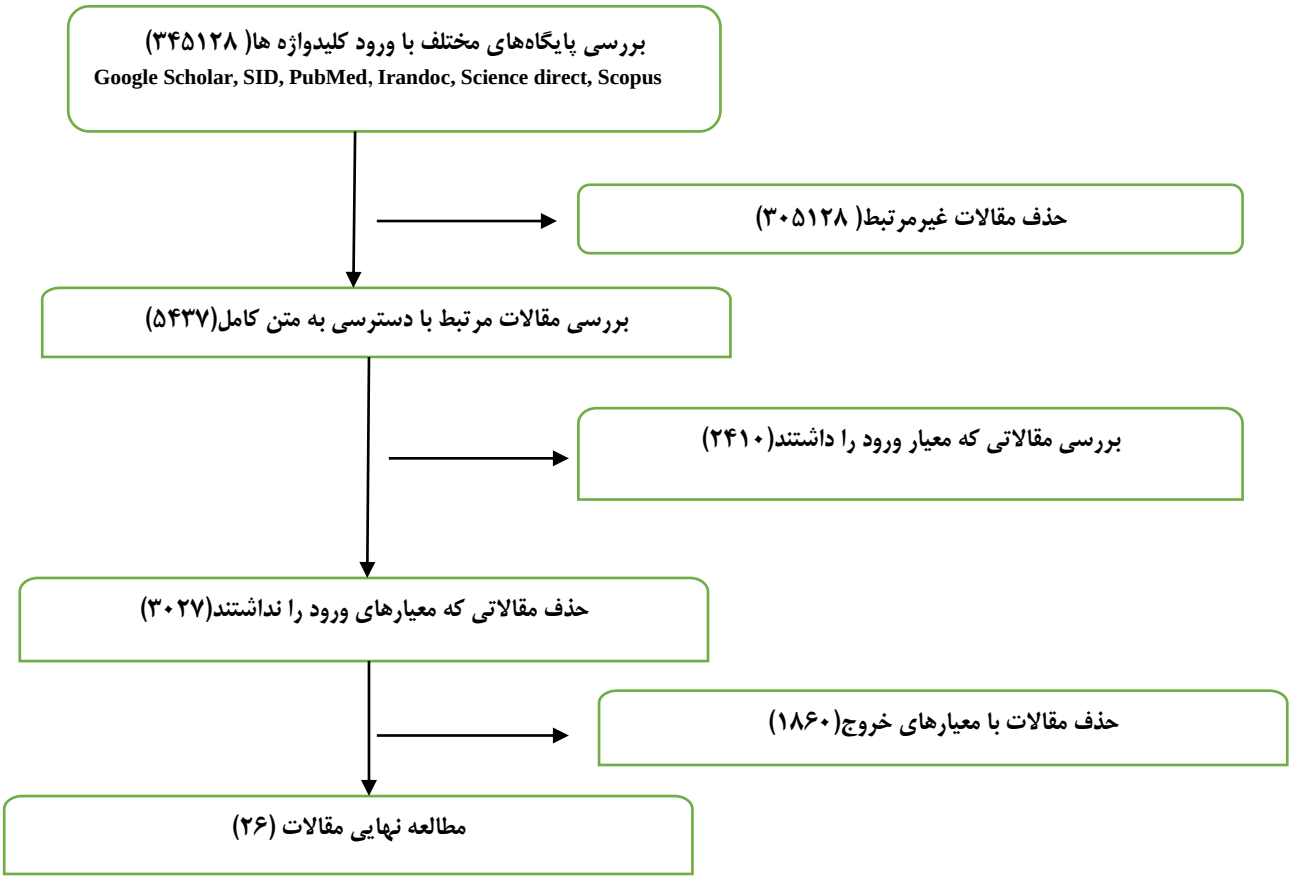

نمودار ۱: فلوچارت جستجوی مقالات

[Downloaded from hbrj.kmu.ac.ir on 2025-12-25]
[DOI: 10.22034/5.1.57]

یافته‌ها

توریست سلامت

در کشورهای پیشرفته سعی بر آن است که نقش شهر تنها در مداوای بیماران خلاصه نگردد بلکه با حفظ منابع طبیعی (جنگل و پارک) و ایجاد مناظر زیبای مصنوعی و زمین‌های ورزشی، علاوه بر بیماران، گروه‌های سالم جمعیت را نیز در این شهرها به اقامت و استراحت وا دارند. در این زمینه، شهر ویشی فرانسه را می‌توان به عنوان الگو نام برد. در سال ۱۹۶۳ سازمان جهانگردی فرانسه برای این که بتواند شهر را در تمام فصول سال فعال کند، تغییرات زیربنایی را در ساختار شهر ویشی انجام داد و در کنار رودخانه آلیه در فضایی به وسعت یک‌صد هکتار، زمین ورزشی تدارک دید. در پیرامون این زمین، رودخانه مصنوعی منشعب از آلیه عبور می‌کند تا بر زیبایی محیط‌زیست انسان‌ها بیفزاید و در همین جا زمین‌هایی را برای بازی‌های تنیس، فوتبال، بسکتبال، راگبی، هندبال و گلف و ... اختصاص داده‌اند. علاوه بر این در بستر رودخانه آلیه در طول ۲۰۰۰ متر، حوزه آبی در نظر گرفته شده است تا مسابقات المپیک قایقرانی و اسکی روی آب بر پهنه رود انجام شود. چنین برنامه‌ریزی وسیعی موجب شده سالانه بیش از یک‌صد هزار نفر جهانگرد و بیمار در هتل‌های شهر ویشی استراحت کنند (۱۶).

با توجه به بررسی‌های انجام شده وجود عواملی چون حلقه‌های چشمه آبگرم فعال در شهرهای مختلف با داشتن خواص درمانی اثبات شده توسط مجامع علمی کشور، سابقه تاریخی در امر گردشگری و وجود زیرساخت‌های مناسب، می‌تواند امکان تبدیل این شهرها به عنوان شهرهای توریست درمانی در کشور را فراهم آورد (۱۷).

نتیجه تحقیقات نشان می‌دهد که ۲۳ درصد از کل مراجعه‌کنندگان به آبگرم‌ها، معتقد به عدم معرفی مناسب این مکان‌ها بودند. ۱۲ درصد آگاهی خود را نسبت به وجود چنین مکان‌هایی از طریق رسانه‌ها کسب کرده و مؤسسات توریستی تنها فقط ۸ درصد در معرفی این شهرها و جاذبه‌های مربوط به آبگرم نقش داشته‌اند. این در حالی است که سایر مراجعه‌کنندگان از طریق اقوام و سفرهای قبلی نسبت به این مکان کسب اطلاع کرده‌اند. نتایج مطالعات حاکی از آن است که تنها ۳۹ درصد از مراجعین با هدف درمان به این اماکن مراجعه نموده‌اند. این امر بیانگر این مطلب است که هنوز توریست درمانی بخش بسیار اندکی از میزان گردشگران شهرهای دارای آبگرم را به خود اختصاص داده و زمینه فعالیت در این مورد با توجه به زیرساخت‌های مناسب در آینده با برنامه‌ریزی درست قابل دسترسی خواهد بود (۱۸).

اسپاها

چشمه‌های آبگرم، چشمه‌های طبیعی هستند که دمای آب آن‌ها در تمام طول سال چند درجه از دمای هوای محیط بیشتر است و در سرما و گرما می‌توان بخار آن‌ها را به وضوح دید. عوامل گرم کننده آب این چشمه‌ها تفاوت دارد و ممکن است بر اثر فعالیت‌های آتشفشانی، درجه گرمایی زمین، واکنش‌های هسته‌ای و شیمیایی درون زمین و حتی زلزله به وجود آید. در سراسر ایران تاکنون تعداد زیادی از مراکز گردشگری آب درمانی شناسایی شده‌اند. استان‌های آذربایجان غربی، سیستان و بلوچستان، هرمزگان، کرمان، اردبیل و سمنان بیشترین مراکز آب درمانی را دارا می‌باشند و تقریباً بیشتر استان‌های کشور از داشتن چشمه‌های آبگرم بی‌نصیب

[Downloaded from hbrj.kmu.ac.ir on 2025-12-25]
[DOI: 10.22034/5.1.57]

نیستند.

گردشگری آب درمانی معمولاً تعبیر به گردشگری صحت یا بهبود می‌شود. ریشه این گردشگری را می‌توان در هزاران سال پیش جستجو کرد اما در دوره جدید، شروع آن را از ۱۹۳۹ می‌دانند. آب درمانی، از بهبود زندگی خوب، با استفاده از خدمات حرفه‌ای که سبب تجدید قوای فکری و بدنی می‌شود، حمایت می‌کند. از دوران باستان، افراد زیادی به منظور فراغت روحی و درمان به مجاورت رودخانه و آب‌های معدنی رفته‌اند. آب‌های گرم از همان ایام با آرامش و تجدید قوای جسمی و روحی انسان همراه بوده است. کشورهایی چون فرانسه، آلمان، ایتالیا، ژاپن که در استفاده از منابع آب‌های معدنی خود دارای سابقه طولانی می‌باشند، همه ساله تعداد کثیری جهانگرد به خود جذب کرده و از نظر توریستی و اقتصادی این موضوع در کشورشان دارای اهمیت فراوانی است.

در اروپا چشمه‌های آب معدنی (اسپاها) و کلینیک‌های آب درمانی در اواخر قرن هیجدهم مورد توجه جدی قرار گرفتند و علاوه بر این که به تجهیزات متناسب با ترکیبات آب‌ها مجهز شدند، فضای اطراف آن‌ها نیز برای بهره‌مندی از سکون و آرامش و چشم‌اندازهای طبیعی سامان یافتند. در این قبیل کلینیک‌ها، گروه‌های مشاوره پزشکی برای تجویز مدت و نحوه استفاده از هر نوع آب برای درمان بیماری‌های مختلف مشغول بودند (۱۹).

لجن درمانی

لجن درمانی یکی از مهم‌ترین عوامل جذب توریسم درمانی است و از آنجا که کشور ایران دارای پتانسیل‌های قوی در این زمینه می‌باشد می‌تواند گردشگران زیادی را از کشورهای دیگر همچون کشورهای همسایه جذب نماید. به عنوان مثال از این پتانسیل‌های طبیعی می‌توان به دریاچه ارومیه اشاره کرد. به طوری که از سال‌های گذشته آب، نمک و لجن دریاچه ارومیه برای درمان بیماری‌های پوستی، مفصلی، بیماری‌های زنان و روان‌درمانی مورد استفاده قرار گرفته است (۲۰).

گل درمانی

گل‌فشان‌ها از عوارض زمین‌شناختی می‌باشند که با خروج گل به طور متناوب، مخروط‌هایی را تشکیل می‌دهند. گل‌فشان‌های ایران به طور عمده در سواحل دریای عمان واقع شده و جزء جاذبه‌های طبیعی کشورمان هستند. بیش از نیمی از حدود ۸۰۰ گل‌فشان دنیا در اطراف دریای خزر و دریای عمان قرار دارد. به طوری که در جنوب شرق ایران ۲۰ گل‌فشان وجود دارد که ۵ مورد آن‌ها بین بندر جاسک و میناب، ۹ مورد بین چابهار و بندر جاسک و ۶ مورد دیگر هم بین چابهار و مرز ایران و پاکستان به ویژه شمال خلیج گواتر واقع شده‌اند. گل موجود در گل‌فشان‌ها از نظر بهداشتی استفاده‌های دارویی متعدد داشته و در درمان بیماری‌های مختلف هم چون دردهای رماتیسمی، کوفتگی، خستگی عضلانی بسیار مؤثر است. گل‌افشان‌ها در درمان بیماری‌های پوستی و قارچی انسان و حیوان مؤثر است (۶).

دریا درمانی

شن دریا را در مخازنی ریخته و این مخازن طوری می‌چرخند که متناوباً با آبگرم و داغ دریا آغشته می‌شوند و این شن داغ و مرطوب برای بعضی از اعضای بدن و گاهی برای تمام بدن به کار برده می‌شود. بزرگ‌ترین اثر شن درمانی ایجاد تعرق می‌باشد و این ویژگی مخصوصاً جهت مفاصلی که به علت ضربه، تصادف و تصادم متورم گردیده‌اند بسیار مفید است. در ایران با وجود شن‌های سواحل

[Downloaded from hbrj.kmu.ac.ir on 2025-12-25]
[DOI: 10.22034/5.1.57]

دریای شمال و جنوب این پتانسیل وجود دارد. به عبارتی تمام پتانسیل‌های دریا درمانی مانند آفتاب درمانی ساحلی، نسیم درمانی ساحلی، رسوبات دریایی در ایران وجود دارد (۶،۱۶).

شن درمانی

در بیابان‌ها و کویرهای ایران پتانسیل فراوانی برای توریسم درمانی نیز وجود دارد از جمله در بیابان‌های مرکزی و شرق می‌توان به درمان از طریق شن‌های داغ و حمام آفتاب اشاره کرد (۱۹).

گیاهان دارویی

میلیون‌ها نفر از مردم جهان در زمینه کشت، برداشت، فرآوری و سایر جنبه‌های گیاهان دارویی فعالیت دارند. بر اساس آمار سازمان بهداشت جهانی بیش از ۸۰ درصد مردم جهان برای درمان انواع بیماری‌ها از گیاهان دارویی و یا روش‌های طب مکمل و سنتی استفاده می‌کنند. امروزه اهمیت گیاهان دارویی و طب ایرانی و شناساندن نقش حیاتی آن در پیشبرد اهداف ملی، منطقه‌ای و جهانی برای تحقق سلامت و نشاط جوامع، خودکفایی دارویی، ایجاد اشتغال، توسعه اقتصادی، امنیت غذایی و حفظ ذخایر ژنتیکی و حضور فعال در بازارهای جهانی بر کسی پوشیده نیست. کشور ایران نیز مهد استفاده از طب سنتی و داروهای گیاهی به حساب می‌آید. درحال حاضر گیاهان دارویی در موارد مختلفی استفاده می‌شوند که در اولین مورد می‌توان به استفاده در طب اشاره کرد. از جمله استان‌هایی که در این زمینه پتانسیل لازم را دارند عبارت‌اند از: استان خراسان، سیستان و بلوچستان، اصفهان، کرمان، سمنان، همدان، قم و یزد. دیگر استان‌های کشور نیز دارای گیاهان دارویی خاصی هستند (۱۷).

دهکده سلامت

یک دهکده مجموعه‌ای چندمنظوره است که موضوعات و گروه‌های متفاوتی از جامعه را پیوند می‌دهد. به همین دلیل برای دستیابی به احکام لازم برای طراحی و بهره‌برداری، شناخت کامل از دهکده سلامت ضروری به نظر می‌رسد. موضوع دهکده‌های سلامت بیشتر از یک دهه است که در حال گسترش می‌باشد و هدف راهبردیِ حفظ و ارتقای سلامت جامعه را در دستور کار خود دارند. این مجموعه‌ها نقطه اتصالی را بین سیستم بهداشت و درمان، استانداری‌ها، شهرداری‌ها، نهادهای خدمات اجتماعی، متصدیان امور ساخت‌وساز و همچنین کسب‌وکارهای کوچک به وجود می‌آوردند (۲۱).

این مجموعه‌ها در نهایت یک مکان چندمنظوره و پیوسته است که شامل امکانات بهداشت و درمان، مراکز تحقیق و توسعه (R&D:Research and Development) در زمینه مربوط به علوم زندگی، امکانات تحصیلی و آموزشی (کارگاه‌ها، مدارس و دانشگاه‌ها)، بخش‌های مسکونی و اقامتی متنوع (ویلا، هتل، آپارتمان، پانسیون)، امکانات برگزاری کنفرانس‌ها و سمینارها، نهادهای اجتماعی، فروشگاه‌ها و کسب‌وکارهای کوچک مربوط به حوزه سلامت از جمله موضوعات سبز که مرتبط با بهداشت محیط هستند، امکانات سرگرمی و تفریحی، خدمات فرهنگی، خدمات تندرستی و تناسب‌اندام می‌باشند. دهکده‌ها در مساحت و اندازه جمعیتی متفاوت قابل ساخت و بهره‌برداری هستند و معمولاً در اندازه‌های بین ۳۰ تا ۶۰۰ هکتار ساخته می‌شوند (۲۲).

نگاه قدیمی به سیستم سلامت بیشتر به بخش‌های درمان و ترمیمی بوده است ولی در نگاه جدید علاوه بر این بخش‌ها، بخش‌های مکمل بیشتری که به آن‌ها

[Downloaded from hbrj.kmu.ac.ir on 2025-12-25]
[DOI: 10.22034/5.1.57]

اشاره شد در یک محیط دهکده‌ای قرار می‌گیرند که به نحوی طراحی‌شده‌اند تا دسترسی به بخش‌های متفاوت آن به صورت پیاده امکان‌پذیر باشد. برای تحقق چنین امری از طراحی تراکمی که مجموعه‌ها، به صورت فشرده در کنار هم قرار می‌گیرند، استفاده می‌شود (شکل ۱).

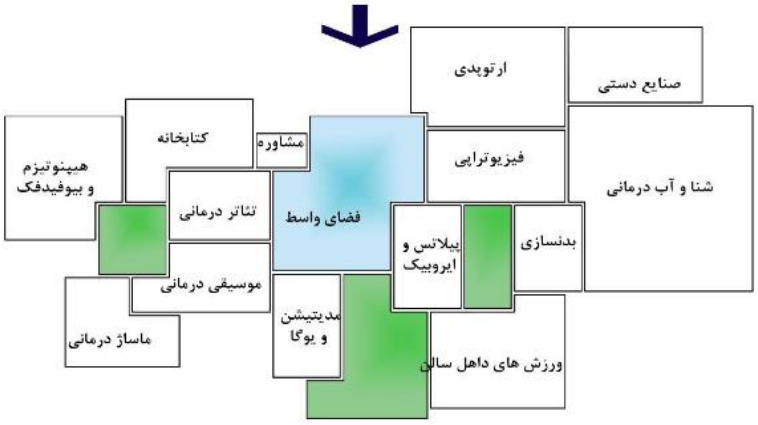

شکل ۱: تراکمی مجموعه دهکده سلامت

ساخت این مجموعه‌ها به توسعه مناطق مورد بهره‌برداری و همسایگان آن‌ها می‌انجامد و موجب درآمدزایی، اشتغال و ارزش افزوده بیشتر برای بخش‌های خصوصی و عمومی مرتبط به دهکده‌ها خواهند شد. شواهد نشان می‌دهند که الگوی خاصی برای سازگاری دهکده‌های سلامت با مناطق خاصی وجود ندارد ولی نتایج تجربی نشان می‌دهد که موضوع دهکده‌ها سلامت در مناطقی شتاب بیشتری گرفته است که اول از همه، پرداخت برای خدمات بر اساس نتیجه خدمات صورت می‌گیرد و نه به روش سنتی پرداخت بر اساس خدمات. نکته بعد که به موفقیت این مجموعه‌ها کمک کرده است این بوده که بازار یا مناطقی که دارای کمترین نیاز به مجوزهای خاص برای ساخت و بهره‌برداری بوده‌اند، سرمایه‌گذاران بیشتری را در این زمینه جذب کرده‌اند. دهکده‌های سلامت می‌توانند سرمایه‌گذارهای متفاوتی از جمله خصوصی، دولتی و یا نیمه دولتی را در اجرای پروژه‌ها جذب کنند زیرا وجود این مجموعه‌ها اثر مستقیم یا غیرمستقیم قابل ملاحظه‌ای بر روی جامعه دارد (۲۳).

بر عکس گذشته که نگاه به سیستم سلامت بیشتر به درمان افراد مریض بود، در جریان روند نوآوری مطرح شده در سیستم سلامت که در راستای نیازهای آینده جامعه قدم بر می‌دارد، ایده دهکده‌های سلامت مطرح می‌شود تا سیستمی خلاق را ایجاد کنند که ویژگی‌های سلامتی در همه زمینه‌ها از طراحی تا بهره‌برداری و اجرا رعایت شوند و به مقاصدی تبدیل شوند که جامعه فعال داخل آن می‌توانند زندگی کنند، کار کنند، یاد بگیرند و تفریح کنند. این مجموعه‌های پزشکی توسعه یافته چندمنظوره از روش طراحی شهری بیرون به داخل ساخته می‌شوند تا از نواحی مسکونی اطراف این مجموعه، محوطه‌های باز و پارک‌های اطراف و حمل‌ونقل عمومی و فعال استفاده کنند تا دسترسی به سرویس‌های خدمات اجتماعی و

[Downloaded from hbrj.kmu.ac.ir on 2025-12-25]
[DOI: 10.22034/5.1.57]

طبیعی را بهبود ببخشند و فعالیت‌های فیزیکی را در جامعه افزایش دهند. این مجموعه‌ها دارای اهداف محوری زیر هستند تا بتوانند سلامت جامعه را ارتقاء بخشند (شکل ۲).

۱) فعالیت بدنی

برای این منظور داخل دهکده، مسیرهای پیاده‌روی و دوچرخه‌سواری که متصل به پارک‌ها و طبیعت و دیگر نواحی تفریحی و سرگرمی هستند وجود دارند. همچنین طراحی دهکده به نحوی است که امکانات و خدمات ارائه شده داخل آن در فاصله‌ای از هم قرار دارند که با چند دقیقه پیاده‌روی قابل دسترسی است و برای مردم فعالی که در آن به زندگی و کار مشغول هستند، به احتمال زیاد گزینه پیاده‌روی نسبت به گزینه استفاده از ماشین شخصی برتری دارد.

۲) دسترسی به غذای تازه و سالم

دهکده دارای باغ‌ها و مزارع، فروشگاه‌های سبز، رستوران‌های که مستقیم مواد اولیه خود را تازه از مزارع تهیه می‌کنند و بازارهای ارائه محصولات تازه کشاورزی است.

۳) پیوستگی درمان

دهکده، سیستم درمان گذشته را که به بحث بیماران سرپایی و نیاز به خدمات بستری می‌پرداخت را با تندرستی و تناسب‌اندام، پزشکی یکپارچه، پزشکی شخصی شده، پرستاران دارای مهارت، گزینه‌های متنوع اقامتی سالمندان که از زندگی کردن مستقل تا زندگی تحت مراقبت و مراقبت از بیماران آلزایمری پیوند می‌دهد.

۴) مدل‌های خدمات درمانی و نظارتی نوظهور:

استفاده از درمان با سیستم مجازی که با استفاده از کنترل از راه دور، فناوری تجهیزات پزشکی پوشیدنی که با هوش مصنوعی ترکیب شده‌اند و تحلیل داده‌ها (مباحث مربوط به بزرگ داده‌ها و آنالیز داده‌ها) و به سرعت در حال رشد هستند. این فناوری‌ها در جهات متفاوت می‌توانند در راستای ارتقای سلامت جامعه داخل دهکده سلامت و در کاهش هزینه‌های دهکده تأثیر زیادی داشته باشند.

۵) روابط اجتماعی

افزایش ارتباطات انسانی ثابت کرده است که می‌تواند سلامت فیزیکی و روانی را بهبود بخشد. تنهایی مخصوصاً بین افراد سالمند می‌تواند منجر به عادت‌های غذایی بد، افزایش ناتوانی جسمی و بیماری‌های مزمن شود. بنابراین دهکده سلامت برای سالمندان، امکان حفظ و بهبود روابط فرهنگی و اجتماعی را با ارائه برنامه‌ها و امکانات متعدد فراهم می‌کند. فرض طراحی شهرکی از سالمندان که می‌توانند با تفاهم همراه با لذت در کنار همدیگر زندگی کنند و فعالیت‌های اجتماعی انجام بدهند و آزادانه می‌توانند با خانواده‌های خود دیدار کنند، می‌تواند بر ارتقای سلامت، شادی و طول عمر آن‌ها بیفزاید.

۶) پیشرفت در فناوری پزشکی و درمان:

دهکده سلامت با کنار هم قرار گرفتن ارائه‌کنندگان خدمات بهداشتی و درمانی، مراجعه‌کنندگان دهکده، خلاقان در عرصه فناوری پزشکی و زیست پزشکی، می‌تواند به مثال یک آزمایشگاه زنده و پویا عمل کند و بهترین مکان را برای همکاری در راستای ارتقاء تحقیق و توسعه فناوری‌های جدید پزشکی و درمان‌های دارویی با قابلیت سرعت بخشیدن در عبور از مرحله آزمایشگاهی تا به مرحله محصول قابل عرضه در بازار ایجاد کند.

اصلی‌ترین استراتژی‌های دهکده‌های سلامت در بحث بازاریابی و فروش، حرکت به سمت مشتری

[Downloaded from hbrj.kmu.ac.ir on 2025-12-25]
[DOI: 10.22034/5.1.57]

مداری هست. امروز مراجعه‌کنندگان در جستجوی سیستم درمانی هستند که با یک بار مراجعه به محیطی با امکانات کافی و رفاهی مناسب، نیاز خود را فوراً برآورده کنند. نظرسنجی‌هایی که مؤسسه پرس جنی انجام داده به این نتیجه رسیده است که مراجعه‌کنندگانی که کمتر از ۵ دقیقه منتظر مانده‌اند، ۹۵ درصد رضایت بیشتری داشته‌اند و هنگامی که ۳۰ دقیقه انتظار را تجربه کردند، حس رضایت آن‌ها به ۱۵ درصد رسیده است. همچنین نتیجه دیگری که در این نظرسنجی‌ها به دست آمده این بوده که مراجعه‌کنندگان از بین ده اولویت اول برای خدمات سیستم درمانی، ۶۰ درصد به امکانات رفاهی و ۲۰ درصد به هزینه‌ها رأی داده‌اند. بنابراین دهکده‌های سلامت سعی بر این دارند که امکانات رفاهی و کیفیت درمان را اولویت اول خود قرار دهند ولی به هرحال با قیمت رقابتی خدمات خود را به فروش برسانند (۲۴).

نکته‌ای دیگر که در بحث فروش می‌توان ذکر کرد، حفظ دائمی مشتریانی که قبلاً مراجعه کرده‌اند و جلوگیری از مراجعه آن‌ها به سیستم‌های خدمات درمانی رقیب است. این یکی از مشکلاتی است که سیستم‌های درمانی امروزه با آن روبه‌رو هستند. دهکده‌ها با ارائه یک سبد خدمات با کیفیت و کامل همراه با امکانات رفاهی، از خروج مشتریانشان از سیستم فروششان جلوگیری کرده و به این صورت بر تعداد مشتری‌های دائم خود می‌افزایند.

دهکده‌ها همچنین در راستای افزایش کیفیت به دنبال استخدام و نگهداری نیروهای ماهر هستند. با توجه به فراهم آوردن محیط غنی و پویا که قابلیت زندگی، کار کردن، آموزش و سرگرمی برای افراد فعال در این مجموعه را دارند می‌توانند بسیاری از پزشکان، محققان و پرستاران حرفه‌ای را جذب کنند (۲۵).

شکل ۲: اجزای دهکده سلامت

در معماری دهکده‌های سلامت از روش شهرسازی بنام شهرسازی مدرن استفاده می‌شود که دارای ویژگی‌های مهم زیر است:

۱) قابلیت جابه‌جایی در محیط دهکده با پای پیاده
۲) متصل بودن بخش‌ها به هم با مسیرهای شاد، راحت و کوتاه

[Downloaded from hbrj.kmu.ac.ir on 2025-12-25]
[DOI: 10.22034/5.1.57]

۳) تنوع امکانات و چندمنظوره بودن از لحاظ موضوعی و از لحاظ بهره‌برداری
۴) امکانات اقامتی متنوع مانند ویلا، آپارتمان و هتل
۵) دارای معماری و طراحی شهری
۶) استفاده از ساختارهای سنتی همسایه داری
۷) تراکم زیاد
۸) حمل‌ونقل سبز
۹) کیفیت زندگی بالا
۱۰) طراحی پایدار و قابلیت نگهداری و تعمیر راحت و مداوم

یک مثال خوب برای ویژگی‌های بالا می‌تواند میدان امام اصفهان باشد که دارای اکثر ویژگی‌های مذکور در بالا می‌باشد. از ویژگی‌های شهرسازی مدرن، داشتن میدان شهر که از تلاقی اطراف بخش‌های مختلف ایجاد می‌شود و می‌توان برای کاربردهای متعدد از جمله اجتماعات فرهنگی و اجتماعی، فعالیت‌های سرگرمی مانند سینمای روباز، بازارچه‌های محلی و غیره استفاده کرد. این ویژگی در صحن داخل میدان امام اصفهان مشهود است که با دیوارهای مجموعه‌های مختلف ایجاد شده است.

اجرای یک دهکده سلامت که بتواند بازاری موفق را ایجاد کند و از لحاظ اقتصادی موفق باشد، امکان‌پذیر ولی پیچیده است. یک روش مدیریت پروژه پیوسته نیاز است که اول از همه با داشتن استراتژی مناسب بتواند همه بخش‌های درگیر برای ساخت و بهره‌برداری این مجموعه را در طول زمانی منطقی با هم همراه سازد و بتواند بخش‌های سودمندی بین آن‌ها ایجاد کند. همچنین باید سرویس‌هایی که دهکده در کوتاه‌مدت و بلندمدت ارائه خواهد داد را مشخص سازد. باید بتواند یک مدل متمایز همگون و متفاوت از مدل‌های موجود و رقیب به عنوان مثال در زمینه فناوری، مدل‌های بهره‌برداری و اجرای جدید، همکاری‌های متفاوت ارائه دهد. علاوه بر این باید برنامه مالی بهینه‌ای داشته باشد. برای داشتن این گزینه‌ها نیاز به آنالیزهای واقع‌گرایانه‌ای است که منجر به تصمیم‌گیری بر اساس اطلاعات واقعی و تدوین برنامه اجرایی مرحله به مرحله می‌شود. برای مشخص کردن این سیکل، نیاز به هماهنگی بین همه گروه‌های درگیر است تا بتوان برنامه‌ریزی‌های استراتژیک، اجرایی و مالی را با روشی تعاملی هدایت کرد. این روش باعث متعادل کردن درآمد از بازار دهکده سلامت بین گروه‌های درگیر می‌شود و مجموعه‌ای ایجاد می‌شود که از لحاظ اقتصادی پایدار و قابل‌اعتماد است.

یکی از اصلی‌ترین بخش‌های دهکده سلامت، می‌تواند تفرجگاه سلامت باشد که دارای زیرساختی است که می‌تواند از مولدهای اصلی رشد و ارتقای سلامت در جامعه باشد. این تفرجگاه‌ها می‌توانند به صورت تخصصی به بحث پزشکی بپردازند که بیشتر مربوط به دوران نقاهت بیماران می‌شود و مراجعه‌کنندگان آن بیشتر کسانی هستند که از بیمارستان مرخص شده‌اند.

بنابراین، این مکان بیشتر به بحث مراقبت کوتاه‌مدت مربوط به دوران نقاهت و یا برنامه‌های پزشکی مشاوره‌ای و سرپایی می‌پردازد ولی ممکن است یک سری خدمات جراحی مانند زیبایی و ارتوپدی را ارائه دهد. زیر مجموعه بعدی، اسپا می‌باشد که دارای حوضچه‌های متفاوت با آب‌های معدنی و طبیعی بوده و گزینه‌های ماساژ و خدمات مربوط به زیبایی ارائه می‌دهد. آخرین بخش، موضوعات تندرستی و تناسب‌اندام است که در رشد و ارتقای سلامت افراد تأثیر دارد. نکته بسیار مهم این

[Downloaded from hbrj.kmu.ac.ir on 2025-12-25]
[DOI: 10.22034/5.1.57]

است که چون این سه موضوع دارای مخاطب‌های متفاوت از لحاظ سطح سلامتی هستند و به دنبال هدف‌های متفاوت هستند، قرار گرفتن این موضوعات در یک مکان فیزیکی نیاز به مراقبت و طراحی مناسبی دارد که استقلال مجموعه‌ها را حفظ کند تا در زمان بهره‌برداری به رشد اقتصادی و مالی این مجموعه‌ها بینجامد.

تفرجگاه‌های سلامت به همراه زیرساخت‌های بیمارستانی کامل و با کیفیت، زیرساخت‌های جامعی را به وجود می‌آورند که بخش عظیمی از مخاطبان آن‌ها گردشگران سلامت خواهند بود که به سه زیر مجموعه پزشکی، اسپا و تندرستی تقسیم می‌شوند. موضوعات گردشگری تندرستی، گردشگری اسپا و گردشگری پزشکی، زیرمجموعه‌های گردشگری سلامت می‌باشند. گردشگری اسپا در واقع بین موضوع تندرستی و درمان قرار دارد.

گردشگری سلامت دارای دو محرک اصلی است. اولین محرک هزینه‌ها است که اهمیت بسیاری دارد. مکان‌هایی که بتواند به افراد با قیمتی کمتر سرویس درمانی با کیفیت مشابه ارائه دهد، می‌توانند گروه‌هایی از مردم را به خود جذب کند. محرک بعدی در این زمینه، ارائه خدمات درمانی پیشرفته و مدرن روز می‌باشد (۲۶).

بحث و نتیجه‌گیری

با وجود پیشرفت‌های قابل‌توجه در عرصه علم و فناوری، سلامت به‌طورجدی با چالش مواجه است. احتمالاً این وضعیت می‌تواند به دلیل عدم توجه به کل چرخه سلامت باشد. برای خروج از این وضعیت تفکری نو در عرصه سلامت لازم است تا نتایج مطلوب و بهره‌برداری از منابع به صورت بهینه و بهبود سلامت جامعه محقق گردد. از جمله این تفکرات نو، مراکز دهکده سلامت است که با هدف راهبردی حفظ و ارتقای سلامت جامعه را در دستور کار خود دارند.

یک دهکده سلامت، یک مجموعه است که نقطه اتصالی را بین سیستم بهداشت و درمان، استانداری‌ها، شهرداری‌ها، نهادهای خدمات اجتماعی، متصدیان امور ساخت و ساز و همچنین کسب‌وکارهای کوچک به وجود می‌آورد. به همین دلیل برای دستیابی به احکام لازم برای طراحی و بهره‌برداری، شناخت کامل از دهکده سلامت ضروری به نظر می‌رسد. تلاش برای ایجاد محیط‌هایی همچون دهکده سلامت به دلیل پتانسیل بالای چنین مراکزی در کنار فراهم کردن سطح بالای آسایش فیزیکی و روانی مخاطبین، زمینه جذب درآمد و رونق کسب‌وکار محلی را به همراه دارد. بنابراین دهکده سلامت مجموعه‌ای است که می‌تواند درعین‌حال که به سلامت جامعه خدمت می‌دهد موجب توسعه اجتماعی، اقتصادی نیز شود.

سپاسگزاری

این مطالعه در قالب طرح تحقیقاتی مصوب دانشگاه علوم پزشکی ایران انجام شد.

پیشنهادها

با توجه به اهمیت سلامت جامعه، ایجاد ساختاری که کلیه اقدامات بهداشتی درمانی مرتبط با سلامت را ارائه دهد، مفید خواهد بود. شایسته است که زمینه برای گسترش و ایجاد چنین ساختارهایی فراهم گردد.

[Downloaded from hbrj.kmu.ac.ir on 2025-12-25]
[DOI: 10.22034/5.1.57]

تضاد منافع

نویسندگان تصریح می‌نمایند که تضاد منـافعی وجـود نداشت.

References

1. Jones CA, Keith LG. Medical tourism and reproductive outsourcing: the dawning of a new paradigm for healthcare. Int J Fertil Womens Med 2006;51(6):251-5.
2. García-Altés A. The development of health tourism services. Annals of Tourism Research 32(1):262-6. doi: 10.1016/j.annals.2004.05.007
Cite this publication
3. Poorakbar R. Feasibility assessment of Tehran's health centers for tourism development. International Conference on Geography, Urban Planning and Sustainable Development; 2014 Feb 27; Tehran: University of Tehran; 2014. [In Persian]
4. Ebrahimi M, Tayebi Abolhasani SA. Importance of Health Tourism with Emphasis on Medical Tourism. Science Cultivation 2018; 8(1): 56-64. [In Persian]
5. Danaeefard H, Javid D, Fani AA. Enhancing the tourism capacity of Islamic Republic of Iran: An analysis of national tourism policymaking instruments. Tourism Management Studies 2012; 7(19): 1-24. [In Persian]
6. Hasani A, Baharestani S, Behzad A. Location and prioritize the capable sites to construct health villages (case study: Qeshm Island). The Persian Gulf Political-Cultural Studies Journal 2015; 1(2): 47-63. [In Persian]
7. Loh-Mousavi SA, Taghvaei M, Vasili MR, Zare M. Identification and ranking the criteria related to location decisions of health villages: a case study in Isfahan, Iran. Health Inf Manage 2017; 14(3): 96-102. [In Persian]
8. Gutenbrunner C, Bender T, Cantista P, Karagulle Z. A proposal for a worldwide definition of health resort medicine, balneology, medical hydrology and climatology. Int J Biometeorol 2010;54(5):495-507. doi: 10.1007/s00484-010-0321-5.
9. Huisman ERCM, Morales E, van Hoof J, Kort HS. Healing environment: A review of the impact of physical environmental factors on users. Building and Environment 2012;58:70-80. doi.org/10.1016/j.buildenv.2012.06.016
10. Ilka S. Designing the Firoozkooh health village [dissertation]. Theran: Islamic Azad University; 2007.
11. Ghorban nezhad A. Designing a health village with the idea of creating the most coherent architecture with nature, Senior Architect of Imam Khomeini International University Qazvin [dissertation]. Qazvin: Imam Khomeini International University; 2009. [In Persian]
12. Mahmoudi AS, Abbassi ZeinJenab E. Health Center in Tehran An idea for health, an idea for life. Designer Magazine 2009; 1:155-65. [In Persian]
13. Khatoun Abadi SA, Rastghalam M. The analisise of development indexes in chadegan townships; before & after of operation zayanderood tourism site. Quarterly Journal of Human Geography 2011; 3(3): 43-56. [In Persian]
14. Kiyu A, Steinkuehler AA, Hashim J, Hall J, Lee PF, Taylor R. Evaluation of the Healthy Village program in Kapit district, Sarawak, Malaysia. Health Promot Int 2006;21(1):13-8. doi:10.1093/heapro/dai034
15. Khoshchashm K. Healthy Cities and Healthy Villages: how to tackle health and environmental problems in urban and rural areas. EMHJ - Eastern Mediterranean Health Journal 1995; 1(1): 103-11.
16. Rezvani AA. Geography and Tourism Industry. Tehran: Payame Noor University; 2006. [In Persian]
17. Farid Y. Geography and Urban Studies. Tabriz: Tabriz University; 2011. [In Persian]
18. Bennett M, King B, Milner L. The health resort sector in Australia: a positioning study. Journal of Vacation Marketing 2004;10(2):122–37. doi: 10.1177/135676670401000203
19. Moshiri SR, Fathollahi F. Hot spas, the field of health tourism in the Ramsar city. Geography 2009; 3(11): 55-76. [In Persian]
20. Smith MK. Key concepts in tourist studies. 1st ed. London: Sage Publication Ltd; 2010.
21. Howard G, Bogh C. Healthy villages: A guide for communities and community health workers. Geneva: World Health Organization; 2002.
22. Lackinger C, Strehn A, Dorner TE, Niebauer J, Titze S. Health resorts as gateways for regional, standardised, sports club based exercise programmes to increase the weekly time of moderate- to vigorous-intensity physical activity: study protocol. BMC Public Health 2015;15:1265. doi: 10.1186/s12889-015-2581-9
23. Zargam H. Mineral and Thermal water, Tourism development and the role of communities. Tourism Management Studies 2004;2(4):69-84. [In Persian]
24. Hassani A. The Survey of health tourism on foreign tourist attraction development, with the

[Downloaded from hbrj.kmu.ac.ir on 2025-12-25]
[DOI: 10.22034/5.1.57]

focus on Qeshm Island capabilities [dissertation]. Qazvin: A.B.A Institute of Higher Education; 2013.
25. Eldorum A, Sefidi Z. Knowledge and attitude of Qazvin hospitals staff about tourism therapy in 2010. Proceedings of the First Conference on Tourism and Sustainable Development of Islamic; 2011 Jul 21-23; Hamadan: Islamic Azad University of Hamedan; 2011. p. 4 - 21. [In Persian]
26. Zabihzadeh SM. Design of health village with the approach of health tourism development. [dissertation]. Tehran: Soore University; 2016. [In Persian]

[Downloaded from hbrj.kmu.ac.ir on 2025-12-25]

[DOI: 10.22034/5.1.57]

Original Article

Health Village and its place in the Health System

Kochak Yazdi Soheila[1], Asadi Amir[2], Ghorbani Nia Rahil[3]*

• Received: 17. 02. 2019 • Revised: 02. 05. 2019 • Accepted: 05. 05. 2019

Abstract

Background & Objectives: Health Village is a residential/healthcare place for natural remedies combined with other medical treatments. Health village can be set in different sizes, depending on the amount of investments and the investors' strategic objectives. In fact, a complete health village can cover all aspects of health and meet all the health needs of a community.

Methods: In this review study, Persian and English articles indexed in valid databases such as Google Scholar, SID, Pubmed, Irandoc Science direct and Scopus were searched using the MESH terms of " Health village" and "Health resort" without time limitation.

Results: Providing health services in natural areas and away from urban pollution can restore the health and well-being and also can cause psychological and physical relaxation not only in patients but also in those who are interested in living in places with services such as water therapy, herbal therapy, gravel treatments, mud therapy, and other services.

Conclusion: The effort to create environments such as the health village, due to the potential of such centers in providing high levels of physical and psychological comfort for audiences, can be considered as a beneficial local business. Therefore, the health village is an environment that can contribute to the social and economic development while serving the health of the community.

Keywords: Medical Tourism, Health village, Health system

•**Citation:** Kochak Yazdi S, Asadi A, Ghorbani Nia R. Health Village and its place in the Health System. Journal of Health Based Research 2019; 5(1): 57-71. [In Persian]

1. PhD student in Health Services Management, Hospital Management Research Center, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
2. BSc of Health Village of Moheb Company, BSc of Tourism and Architecture, Allame Tabatabai University, Tehran, Iran
3. PhD Student in Health Services Management, School of Healthcare Management, Kerman University of Medical Sciences, Kerman, Iran
***Correspondence:** Kerman University of Medical Sciences, Haft Baghe Alavi Highway, Kerman
Tel: 00983431325147 **Email:** r.ghorbani6790@gmail.com

[Downloaded from hbrj.kmu.ac.ir on 2025-12-25]

[DOI: 10.22034/5.1.57]